SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 212. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 5, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЛИСТОПАДА 1988 Ч. 210. РІК XCV.

В ЧЕРНІВЦЯХ ВИБУХЛА ТАЄМНИЧА ДИТЯЧА НЕДУГА

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як повідомило агентство Ройтерса з Москви з 2-го листопада ц.р., у Чернівцях на Західній Україні появилася якась таємнича недуга, яка атакує дітей до 15-го року життя і проявляється випаданням волосся та забуренням нервової системи.

Завідуючий охороною здоров'я у Чернівцях І. Пенишкевич подав в інтерв'ю до газети „Правда України" з 30-го жовтня ц.р., що від двох місяців кожного дня від двох до трьох з такими ознаками приходять до лікарень.

До 29-го жовтня, подає І. Пенишкевич, зареєстровано 82 захворювань. Помимо того, що з усіх сторін України закликано експертів, щоб прослідити недугу, вона дальше поширюється і викликає паніку серед українського населення. Як інформував І. Пенишкевич правдоподібно причиною недуги є якась хемічна субстанція. Однак лікарі заперечують, що вона може бути наслідками нуклеарного вибуху в Чорнобилі.

Хворих дітей перевезено вже в більшості до лікарень у Києві, а то й в Ленінград та Москву, тому що місцеві лікарі були безрадні. Для хворих призначено окремі відділи, де переводять точні аналізи. Також у Чернівцях спеціялісти проаналізовують воду, повітря та всі харчові продукти, як теж ліки, щоб знайти причину, яка викликає таке поважне захворіння. Перші захворювання були у дітей у віці поміж 18 місяцями життя і семи роками, однак тепер занотовують хворобу у старших дітей до 15-го року життя. Деякі школи позакривано, бо батьки вивезли дітей поза місто, а то й поза область.

Совєтський уряд старається усіма силами зменшити значення таємничої пошесті і це віддзеркалюється у відповідях заступника міністра охорони здоров'я в Україні Анатолія Касіяненка чужинецьким журналістам, які зрозуміло є зацікавлені недугою, тим більше, що кожного дня є два-три нові випадки недуги, а Чернівці віддалені лише на 400 кілометрів від Чорнобиля. Населення Чернівців тепер нараховує 250,000 осіб.

ВІДЗНАЧАТЬ НТШ В ДІЯСПОРІ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує в суботу 3-го грудня ц.р., о год. 6-ій вечора в Українському Народному Домі, 142 Друга авеню, ювілейну зустріч-вечерю з нагоди 40-річчя НТШ в діяспорі. Зголошення треба скеровувати на адресу НТШ: Shevchenko Scientific Society 63 4th Ave., New York, N.Y. 10003. Вступ від особи 30 дол., а від пари 50 дол.

ДІВЧИНКА З УКРАЇНИ ЩАСЛИВО ПЕРЕЙШЛА ОПЕРАЦІЮ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як інформує д-р Богдар Ворох, трилітня Олеся Береза зі Львова, що прибула 23-го жовтня до ЗСА на лікування перейшла у вівторок, 1-го листопада ц.р. в лікарні Дебора в Бровнс Миллс, Н.Дж., операцію серця.

Лікарі ствердили, що її стан був куди поважніший, як вони сподівалися, але їм вдалося оперативним способом все виправити. Операцію перевів хірург Дебора лікарні д-р Линн МекГрет в асисті кардіологів д-р Марії Каламбі і д-р Даріо Рестрепо.

Сподіваються, що Олеся буде звільнена з лікарні в половині наступного тижня і перейде під опіку матері та бабуні в Ню Йорку.

Оксана Тритяк із Кружка Матерів при парохії св. Івана Хрестителя в Нюарку плянує зі шкільною дітворою відвідати маленьку пацієнтку, коли стан її здоров'я на це дозволить.

ВИСТАВКА СКУЛЬПТУР Г. КРУКА

Торонто. — Канадсько-Українська Мистецька Фундація влаштовує виставку скульптур відомого мистця Григорія Крука з Мюнхену від 18-го листопада до 4-го грудня ц.р. Виставка відбудеться в галерії фундації, вулиця Блур захід, ч. 2118 А., в Торонто.

Скандал навколо меморіяльної дошки М. Суслова

Москва. — Тут на будинку факультету журналістики Державного університету ім. М.В.Ломоносова вже понад два місяці висить бляшана коробка, якою затулено меморіяльну дошку Міхаїла Суслова. Цю дошку з написом „Видатному діячеві Комуністичної партії, совєтської держави і міжнародного комуністичного руху, двічі героєві соціялістичної праці Міхаїлу Андреєвичу Суслову" було врочисто встановлено 19-го листопада 1982 року. В той день меморіяльні дошки на честь М. Суслова встановили ще у двох інших місцях: на головному корпусі Московського інституту народного господарства, де вчився Суслов у 1924-28 роках, та на будинку ч. 19 на вулиці Б. Бронная, де він жив від 1969 по 1982 рік.

У травні цього року на партійних зборах факультету журналістики згаданого університету була висловлена пропозиція зняти меморіяльну дошку Суслова, або замінити її іншою, присвяченою комсомольським зборам з 22-го червня 1941 року, які постановили „вважати всіх комсомольців університету мобілізованими для виконання будь-якого завдання батьківщини". Проте страх так глибоко засів у свідомості людей, що поза розмови справа не просунулась.

Як повідомляє газета „Ізвестія" з 14-го жовтня ц.р., меморіяльну дошку Суслова на будинку університету 21-го серня 1988 року побачили залитою чорнилом. Керівництво факультету звернулося до партійного комітету університету за дозволом зняти її, але ніхто на це не відважився, бо її встановлено рішенням партії та уряду. Меморіяльну дошку затулили фанерою, але наступної ночі хтось зірвав покриття. Довелося тимчасово завішувати мішковиною, але хтось здер і її. Нарешті спеціяльно замовили міцну бляшану коробку, затулили нею меморіяльну дошку і на коробці написали „ремонт". Так вона лишається й досі.

Першого жовтня ц.р. на партійних зборах активу університету знову порушили це питання. Декан факультету журналістики Я. Засурський вважає, що поява меморіяльної дошки на будинку університету є помилкою, бо Суслов працював там всього кілька місяців і твердження, що він нібито зробив науковий вклад у розвиток університету є легковажним. Тим часом, історія цього будинку пов'язана з іменами „видатних діячів науки, культури, літератури, таких як Ключевський, Луначарський, Тімірязєв, Солов'йов, Ушинський, Крупська, Маяковський, Фурманов. Тут демонстрував свою аеродинамічну трубу Жуковський"

Наукова лябораторія громадської думки, створена на філософському факультеті, провела спеціяльне дослідження з цього приводу. Проведено опит студентів та викладачів, ніхто з них не міг сказати, яке відношення до університету мав Суслов, а 86 відсотків студентів і викладачів висловились за те, щоб дошку зняти.

Партійний комітет і ректорат університету надіслали до ЦК КПСС листа з проханням розглянути питання доцільности збереження меморіяльної дошки Суслова на будинку університету, де Суслов, проходячи практику на катедрі політичної економії, був на посаді асистента від 1-го жовтня 1929 року до 1-го жовтня 1930 року. Ніяких даних про якусь його нібито викладацьку діяльність в університеті не знайдено в архівах.

Як поставиться до цього совєтський уряд — вгадати важко.

А. САХАРОВ КРИТИКУЄ СОВЄТСЬКУ ВИБОРЧУ СИСТЕМУ

Москва. — Відомий вчений, правозахисник і дисидент, а також оборонець прав людини й політичних в'язнів, Андрей Сахаров, який досі погоджувався з потягненнями генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Міхаїла Горбачова і активно підтримував його політику гласности та перебудови, виступив з гострою критикою совєтської виборчої зреформованої системи, віддаючи гострій критиці опублікований в газетах з 22-го і 23-го жовтня проєкт закону у справі змін і доповнень до Конституції.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер, інформуючи про спільну американсько-совєтську зустріч вчених у якій із совєтської сторони брали участь, крім А. Сахарова, ще редактор історично-архівного інституту Юрій Афанасьєв, історик Леонід Бабкін, драматург Александер Гельман і соціолог Ігор Клямкін зупинився більше на виступі А. Сахарова. Зустріч була зорганізована редакцією журналу „Огоньок", який плянує надрукувати виїмки з виступів поодиноких вчених, совєтських і американських.

Найбільше не сподобався А. Сахарову законопроєкт про вибір депутатів до Верховної Ради й інших рад, на підставі якого він дає в руки М. Горбачову небезпечний, на його думу, монополь на владу.

Проєкти змін до конституції і законодавства про вибори в офіційній версії мають нібито за ціль „збільшити розвиток соціялістичної демократії" в СССР, але на ділі, вони дають в руки кожночасного генерального секретаря „абсолютну владу". Очевидно, А.Сахаров застерігся, що він не виступає проти нікого персонально, а говорить тільки про корисність й некорисність доповнення до Конституції і совєтського законодавства. Завтра на крісло секретаря може сісти цілком інша особа і немає жадної гарантії, що владу знову почнуть використовувати для придушення вільної думки. Немає, в кожному разі жадного забезпечення проти такої можливости.

Не зважаючи на сумний досвід минулого, — заявив Сахаров, — сьогодні „ми знову пробуємо концентруватися на одній людині", хоч маємо і досвід і практику. „Це не добре, ані для перебудови, ані для самого М. Горбачова", — заявив Сахаров, підкреслюючи, що чимало совєтських вчених не забирають становища до цієї справи, хоч знають про небезпеку подвійного виконування функцій керівниками партії. „Ми не маємо жадного забезпечення, що після М. Горбачова владу в Кремлі перехопить людина з диктаторськими властивостями, а навіть сталініст. Що тоді буде? Він же буде виконувати владу у компартії і уряді. Це добра метода з багатопартійною системою в країні, але при соціялізмі, коли політику унапрямлює і її веде компартія, це катастрофа, — каже академік А. Сахаров.

Згаданий кореспондент пише, що виступ Сахарова був ознакою його „великого розчарування" тими подіями, які відбулися на форумі Політбюра, Центрального Комітету КПСС і уряді, зоркема у Верховній Раді. Це розчарування поділяють також чимало інших інтелектуалістів в СССР, хоч не мають відваги говорити про ці справи голосно і відкрито. Сахаров турбується також збільшенням влади для КҐБ, який почав творити по цілій країні спеціяльні частини для боротьби з демонстрантами і півлегальними групами.

У практичному застосуванні це було дуже помітне в Україні, зокрема у Львові і Білорусії, де побоями, викручуванням рук, ламанням костей, травленням собаками та іншими сталінскими методами розганяли прихильників гласности і перебудови, противників сталінських репресій.

М. ТАЧЕР ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШОЇ СВОБОДИ ДЛЯ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ

Варшава, Польща. — Прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер, виступаючи на парадній вечері влаштованій в її честь польським урядом, домагалася більшої свободи для народів Східньої Европи і закликала польський уряд прем'єр-міністра Мєчислава Раковського до справжнього діялогу з репрезентантами усіх прошарків населення Польщі, включно із забороненою, але діючою профспілкою „Солідарність".

Пригадуючи присутнім про її зустріч з генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Міхаїлом Горбачовим, М. Тачер нагадала, що він підтримував ідею побудови об'єднаної свобідної Европи, але берлінський мур, мур ганьби, як його називають вільні німці, існує до сьогоднішнього дня і на ньоу гинуть люди, які шукають у розпачі свободи. „Він, цей мур, ділить нас на вільну і поневолену частини, а цього не повинно бути, згідно з усіма принципами універсальної хартії Організації Об'єднаних Націй", — заявила висока британська гостя, виступом якої польські комуністичні керівники не дуже були задоволені.

М. Тачер, яка прибула до Польщі у середу, 2-го листопада із триденною державною візитою, відвідала у п'ятницю, 4-го листопада, Ґданськ і мала там зустріч з керівником „Солідарности" Лєхом Валенсою та його численними дорадниками і співробітниками. Західні кореспонденти інформують, що підпільна „Солідарність", яка все ще має великий вплив на частину робітництва, продовжує формально протестувати проти пляну уряду закрити ґданські корабельні доки, не рахуючись з фактом, що таке потягнення може викликати нову хвилю робітничих страйків і незадоволення.

Як відомо, британський уряд підтримує зміни в Совєтському Союзі, гласність і перебудову та пов'язані з цим полегші персонального, еміґраційного, вимінного та іншого характеру. „Але більші економічні користі і поліпшення життєвого рівня можна збільшити тільки рівночасно із збільшенням свободи для народів Східньої Европи". Для прикладу вона навела розвиток економіки, індустрії, поправу соціяльного стану в тих країнах, які користуються повною свободою. Зразком можуть послужити З'єднані Стейти Америки, Японія, Західня Европа та інші, — заявила Тачер.

Крім того прем'єр-міністер Великобританії підтвердила нерозривну дружбу між польським і британським народами і пригадала про спільну боротьбу під час Другої світової війни. „Сьогодні збільшена свобода у Польщі може подвоїти нашу економіку і культурну співпрацю та заохотити британські компанії інвестувати більші капітали у Польщі", — сказала Тачер під бурхливі оплески численної публіки, серед якої були в першу черґу високі партійні і урядові особи та запрошені закордонні гості.

Будучи у Варшаві М. Тачер не забула покласти вінок з квітів на могилу замордованого працівниками державної служби безпеки о. Єжи Попелюшка, який став свого роду символом боротьби польського народу за свободу.

В. Пастушок передав дар УНС для Консисторії УПЦеркви

Блаженніший Владика Мстислав (справа) приймає дар УНСоюзу від В. Пастушка.

Джерзі Сити, Н. Дж. — У 12-му Соборі Української Православної Церкви в ЗСА, що відбувся в днях 39-30-го вересня і 1-2-го жовтня ц.р., в Культурному Центрі св. Андрея у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., взяло участь 160 делеґатів, в тому три ієрархи, 53 священики, 69 світські делеґати, три світські делеґати консисторії, три світські делеґати Бюджетової комісії, два світські делеґати Митрополичої Ради, один світський делеґат Реєстраційної комісії, три світські делеґати церковних організацій і 23 гостей. З існуючих 95 парохій були заступлені 60.

В часі собору головний радний Українського Народного Союзу Василь Пастушок в імені головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, вручив Митрополитові УПЦ Блаженнішому Мстиславові п'ять чеків на суму 5,000 дол., призначених на Консисторію УПЦ і на Український Культурний Центр св. Андрія.

Собор закінчено 2-го жовтня ц.р. Богослужбою в церкві-пам'ятнику.

У Вашінґтоні відправлять Літургію з нагоди 1000-ліття

Філядельфія. — Як інформує Митрополича Канцелярія, в листопаді ц.р. всі католицькі єпископи в ЗСА матимуть свою річну конференцію у Вашінґтоні.

В часі тієї конференції, в неділю, 13-го листопада, о годині 12-ій полудня, буде відслужена соборна Божественна Архиєрейська Служба Божа в українському обряді з участю українських Владик під проводом Митрополита Стефана Сулика в найбільшому в Америці національному соборі Непорочного Зачаття ПДМ у Вашінґтоні, щоб цим способом величаво відзначити Тисячоліття Християнства прийнятого українським народом в Україні.

Відомо, що з багатьох українських парафій на сході Америки, зокрема з Філядельфії, від'їдуть автобуси з вірними, які бажають взяти участь у згаданій Літургії.

За інформаціями слід звертатися до українських католицьких парохів.

ВИСТАВКА ПРАЦЬ Я. ГНІЗДОВСЬКОГО

Філядельфія. — У п'ятницю, 11-го листопада ц.р., о год. 8-ій вечора тут в Українському Освітньо-Культурному Центрі відбудеться відкриття виставки мистецьких праць Якова Гніздовського, що її організує 67-ий Відділ Союзу Українок Америки. Виставка, триватиме, крім п'ятниці, також в суботу й неділю, 12-го і 13-го листопада, від год. 10-ої вранці до 5-ої по полудні. Дохід призначений на фонд Я. Гніздовського при Українському Музеї.

АҐЕНТСТВО ПОЛЬСЬКОЇ Народної Республіки ПАП повідомило про катастрофу пасажирського літака польської повітряної лінії ЛЬОТ, совєтського виробу „АН-24", який летів з Варшави до Жешова. Летуни, ствердивши ваду у моторах, намагалися приземлити літак на будь-якій площі, але замість того врізалися в землю в околиці села Бялобжеґи. У першому повідомленні говорилося, що загинуло 16 осіб, але за кілька годин капітан місцевої поліції Єжи Пакула повідомив з місця катастрофи, що загинув тільки один пасажир, а п'ять осіб були доставлені до шпиталю тяжко поранені. Десять осіб отримали медичну допомогу на місці. Серед пасажирів був один британський громадянин. Причину катастрофи перевіряє урядова комісія.

ДЕМОГРАФІЧНА КОМІСІЯ Організації Об'єднаних Націй опублікувала свій звіт про зріст населення в світі. Демографи ООН вважають, що в 2025 році населення землі становитиме 8,466 більйонів душ, а найбільший приріст населення передбачається в країнах Африки. До 2025 року Ніґерія, наприклад, висунеться на четверте місце в світі щодо числа населення і тим самим випередить З'єднані Стейти Америки. В цьому році значно збільшиться населення в КНРеспубліці, Індії та інших азійськикх та африканських країнах. Населення Совєтського Союзу становитиме 351 міл. осіб, а ЗСА 300.7 мільйонів.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН підписав закон у справі контролі медичних відпадків, що минулого літа викинули води океану на східнє побережжя ЗСА. Закон вимагає, щоб Аґенція охорони здоров'я слідкувала точно за медичними відпадками від хвилини їхнього викинення.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ єпископи сильно скритикували документ Ватикану, яким ставиться під знак запиту рішення, які западають на поодиноких конференціях єпископів. Письмо єпископів пропонує повністю перередаґувати ватиканський документ і поставити у відповідному рівному відношенні ієрархію Ватикану і зібрання єпископів. Панель-письмо американських єпископів, що нараховує 4,000 слів буде представлене на зустрічі єпископів, що розпочинається 14-го листопада ц.р у Вашінґтоні.

АСОЦІЯЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ лікарів звернулася до двох стейтів, Арізони і Міссурі, щоб там затримали продаж „бездимних" циґарок, які в цих стейтах почали випробовувати. Лікарське товариство вважає, що ці циґарки є так само шкідливі, як звичайні і вони навчають людей курити.

ДЕПАРТАМЕНТ СУДІВНИТЦВА заявився проти пропозиції, яка має бути у близьких виборах голосована, що на Фльориді обов'язуючою мовою є англійська. Причиною, що судові чинники є проти цього, є те, що пропозиція вийшла із приватних кіл, а не офіційних, хоча 300,000 зібраних підписів підтверджує домагання мешканців Фльориди.

ШИРОКО ВІДОМИЙ дириґент філгармонії в Ню Йорку Зубін Мета несподівано повідомив членів цієї оркестри в час проби, у середу, 2-го листопада ц.р., що він уступає зі свого посту після закінчення сезону 1990/91. Цей 52-літній дириґент, який був музичним директором американських оркестр від 1961 року, не подав конкретної причини свого рішення, за виїмком того, що бажає працювати менш інтенсивно в адміністраційній ділянці, з якою його дотеперішній пост є пов'язаний.

ДО ВИБОРІВ ЗАЛИШИЛОСЯ 3 дні, обидва кандидати на президента виступали в середу, 2-го листопада, в стейтах середнього заходу. Опитування виказують зріст голосів на користь віце-президента Джорджа Буша, але демократи продовжують вірити в перемогу їхнього кандидата 8-го листопада.

НОВИЙ ВЛАСНИК І ПРЕЗИДЕНТ газети „Ню Йорк Пост" Пітер Каліков оголосив, що з 5-го березня наступного року ця газета почне виходити і в неділю. Недільний випуск газети матиме 128 сторінок, кольорову обкладинку збірник телевізійних програм і книжковий огляд. Недільне число коштуватиме один доляр і буде продаватись в кіосках в суботу після 11-ої години вечора. Спочатку недільне число вийде півмільйонним тиражем, з цієї кількости 60 відсотків продаватимуться в п'яти нюйоркських бюро, а решта в сусідніх повітах. Каліков повідомив, що під його керівництвом газета перестала бути дефіцитовим виданням, а в наступному році почне давати прибуток.

У СВІТІ

НА ПОЧАТКУ ЦЬОГО ТИЖНЯ В Каїро розпочався процес над 20-ма членами підпільної групи „Єгипетська революція" обвинувачених у змові силою змінити державну систему і перехопити владу в свої руки та зірвати мировий договір Єгипту з Ізраїлем. Серед обвинувачених є також син колишнього єгипетського президента Галед Абдель Нассер, а також племінник президента Нассера. Генеральний прокуратор вимагає для членів групи смертної кари, в тому числі також для сина Нассера, який фінансував весь час працю цієї підпільної організації, або був посередником у перекидуванні фондів з інших арабських країн до Єгипту. З технічних причин суд відкладено на два місяці, але представники прокуратури відмовилися назвати причину. Загально думають, що Єгипет домагатиметься видачі Нассера в руки єгипетського правосуддя. Під теперішню пору він перебуває в Юґославії і тому треба було відкласти процес.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІЗРАЇЛЯ Їцак Шамір зустрівся з керівниками маленьких релігійних груп, які здобули у парляментарних виборах 1-го листопада по одному, два й більше місць у парляменті, щоб обговорити з ними можливість спільного формування нового уряду, без участи Лейбористської партії Шімона Переза з яким він, Шамір, не конче погоджується в багатьох справах закордонной і внутрішньої політики, а зокрема міжнародної конференції у справі Близького Сходу, скликання якої домагаються вже віддавна ЗСА і СССР та деякі арабські держави, а також надання палестинцям прийнаймні куцих прав на самовизначення. Перез підтримує усі згадані справи; натомість Шамір є великим противником замирення. Це означає, кажуть деякі політичні спостерігачі, що війна Ізраїля з арабськими країнами і Палестинською Визвольною Організацією буде тривати далі, якщо Шамір доб'ється створення одностороннього кабінету.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує, на підставі переведеного інтерв'ю кореспондента ТАСС з міністром оливної промисловости СССР Владіміром Філяновським, що Совєтський Союз плянує збільшити видобуток і експорт оливної ропи і оливних продуктів в найближчому майбутньому, у зв'язку із зниженням цін на цей продукт на світових ринках. Філяновський пояснив, що СССР конечно потребує твердої закордонної валюти, 75 відсотків якої Москва отримує за продаж оливної ропи, бензини, оливи до огрівання домів та інших оливних продуктів. Щоб підтримати внутрішньоторговельний балянс потрібно збільшити експорт нафти, — заявив кореспондентові згаданий міністер.

БРИТАНСЬКИЙ ГРОМАДЯНИН Бернард Джан Ґрін, який від 1975 року живе в Норвеґії, був визнаний лавою присяжних винним за незаконний продаж Совєтському Союзові засекречених матеріялів, які підлягали урядовій контролі, особливо прецизні вироби потрібні для продукції беззвучних моторів для підводних човнів, звичайних і з атомовою погінною силою. Як вже раніше інформували деякі пресові аґентства, японська компанія „Тошіба" продала для СССР також чимало технології, яку тепер совєтські спеціялісти використовують при будові військових кораблів, зокрема підводних човнів. Ґрін завідував відділом продажу компанії „Тошіба" в Норвеґії, через яку йшли усі транспорти до Совєтського Союзу. Незаконна торгівля „Тошіби" з СССР розпочалася ще в 1982 році, але збільшилася щойно в 1985 р. коли Ґрін наладнав зв'язки в Европі. Норвеґія формально є членом НАТО і усі її торговельні зв'язки підлягають загальним ухвалам тієї оборонної організації.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і „money orders" виставляти на „Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У вівторок вибори!

В Америці завівся такий звичай, що великі щоденники в останніх днях перед виборами нового президента ЗСА поручають своїм читачам голосувати на такого-то кандидата. „Свобода" цього не робила і не робить не тільки тому, що членами Українського Народного Союзу й передплатниками „Свободи" є і республіканці і демократи, але головно тому, що наш підхід до державної верхівки Америки інший, як підхід загалу громадян. Для нас, українців, найважливіше те, котрий кандидат краще орієнтується у проблематиці Сходу Европи, котрий із них краще знає суть комунізму і котрий із них більше сприяє борцям за визволення з-під комуністичної влади. Загальні кваліфікації, досвід і знання внутрішніх та міжнародних проблем — це річ самозрозуміла, але нам найважливіше мати такого мешканця Білого Дому, який мав би зрозуміння — у теорії і практиці — для долі України і її 50-мільйонового народу.

У ході передвиборчої кампанії, яка, мимоходом кажучи, була прикра, бо засмічена демагогією і персональними атаками, ми інформували читачів про заяви кандидатів, про їхні двократні дебати, про все, що з'ясовувало філософський світогляд кожного з обох кандидатів і їх підхід до таких найважливіших справ, як злочинство, молитва у школах, пошесть наркоманії, проблема масових абортів, проблема американського судочинства. Кожний і кожна могли б виробити собі погляд і їм непотрібна окрема рекомендація.

Історичний досвід доказав, що взагалі такі поради і рекомендації мають дуже маленький, або й ніякий вплив на вислід виборів. Наприклад, Централя робітничих спілок переважно поручає кандидата Демократичної партії. Але в обох виборах на свою першу і другу каденцію Роналд Реґен, республіканець, мав за собою стейт Мишиґен з його дітройтським центром автомобільного промислу.

Люди голосують на того кандидата, який їм відповідає інколи не так за своїм державницькими кваліфікаціями, а виглядом, реторикою, обіцянками. Тому вважаємо, що газетні рекомендації, хоч в Америці традиційні, проте без реального значення.

Зате велике значення має, коли взагалі всі голосують. Голосуйте, бо це не тільки конституційне право, але й привілей і почесть активно спричинюватися до зберігання демократичної системи правління. В Америці є демократичні вибори, бо загальні і тайні, із заведенням ізольованих кабін для голосування та заведенням машин, діяння яких виключає фальшівництво. Але і в оцій чудовій демократичній системі вибирається президента не голосуванням безпосереднім, а посереднім, почерез електорів із кожного стейту. Це складна процедура, але американці страшенне прив'язані до традиції.

Отож, не зважаючи на всі недоліки передвиборчої кампанії і конституційної складности виборів — ідіть до виборів, бо „невтральність" стала вже загибіллю українського новітнього визвольного здвигу і „невтральність" свідчить про незрілість людини чи громади. Голосуйте, як хто вважає, але голосуйте, як зрілі, свідомі своєї мети громадяни!

Осип Губчак

„ЕВРОПА ВІД АТЛАНТИКУ ДО УРАЛУ"

Зайняті нашими малими суперечками ми не звертаємо уваги на це, що в Европі стає щораз більш популярною ідея „Европа від Атлантику до Уралу", яка може мати великий вплив і на долю українського народу. Цю ідею особливо пропагує Папа Павло-Іван II. Приблизно рік тому він виголосив промову в катедрі в місті Спеєр в Німеччині, в якій сказав, що европейський Захід і Схід повинні уникати конфронтацій і створити нову „Европу від Атлантику до Уралу". Він підкреслив, що катедра в Спеєр збудована в 1030 році має символічне значення, бо тоді ще не було возз'єднання між Церквами. В іншій промові, в Сантяго, він заохочував Европу, відкривши свою духову спадщину жити, сягаючи до свого коріння. Европа може ще далі вести перед у цілому світі. В одній енцикліці Папа критикував і ліберальний консумеризм і марксиський колективізм. Німецький журналіст Пфафф писав, що Папа вірить, що комунізм — це явище переходове і напевне скінчиться. Візія Папи — ще в першій стадії об'єднати і зхристіянізувати цілу Европу, а в другій стадії довести до поєднання Католицької і Православної Церков.

Але, як каже українська пословиця: „Піп у дзвін, а дідько в калатало". Про об'єднання Европи заговорив і Ґорбачов, у своїй книжці „Перестройка". Він пише, що Европа економічно, науково і технічно має величезний потенціял лише треба знайти якийсь „модус вівенді" — спосіб співжиття обох економічних систем (капіталізм і комунізм). Наслідком того має бути „Европа від Атлантику до Уралу!". Це саме він говорив президентові Франції Міттеранові, але заявив, що треба вперед позбутися тягару зброєнь. І тут вилазить „шило з мішка". Виглядає, що Міттеран хотів би, щоб Европа роззброїлась, була під перевагою Москви, яка тоді буде диктуватиме свою волю і діставати від Заходу все, що потрібне, щоб рятувати нужденну совєтську економію, як також економію совєтських сателітів, що теж є у великій біді...

Не знати, як далі розвинеться ця ідея об'єднання Европи. Знаємо з історії, що колись Схід Европи був тісно пов'язаний зі Заходом, але тоді провід був у Києві, в київській Русі, а князь Ярослав Мудрий видавав своїх дочок за европейських володарів і його звали „тестем Европи", а його дочка Анна була королевою Франції. Коли на Сході стала верховодити Москва, то вона хиталася між Азією й Европою: довго вона була під впливом татарів, а потім цар Петро почав европеюзувати „Росію". Ця европеїзація не запустила глибокого коріння, бож большевизм своєю ідеологією орди і комунізму завернув знову в сторону Азії. Тепер Ґорбачов пробує стати лицем до Европи. Чи це він дійсно щиро робить — це велике питання, і чи це йому дійсно вдасться - це друге велике питання.

Західня Европа вже двічі рятувала большевицьку Москву і на цьому попеклася. Після Першої світової війни англійські інженери відбудували совєтську вугільну промисловість і за це дочекались до цього, що большевики їх судили за здогадне шпигунство. В Другій світовій війні Захід допоміг Совєтському Союзові перемогти Німеччину, але вони боргів не сплатили і не думають сплатити, а за те підкорили собі половину Европи, як своїх сателітів. Хто-зна, чи наївні західні капіталісти не дадуть себе обманути ще й третій раз. Якби там не розвинулася ця ідея „Европа від Атлантику до Уралу", нам треба за тим розвитком подій добре слідити, бо від цього залежатимуть і наші справи.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про епідемію трьох „З"

Епідемії якоїсь недуги бувають дуже неприємні та всі ми їх боїмося. Ось, як ми приїхали до цієї країни була епідемія страшної у наслідках недуги полю, тепер ми всі із ще більшим страхом читаємо про епідемію АІДС, яка хоча нас, українців, у загальному не чіпляється, бо ми ще здоровий психічно і фізично народ, але це таки чума XX сторіччя.

Тепер, з приходом осені розпочалася щорічна епідемія різних „флю" чи грип, — однаково, якби ми ці простуди не називали, — які чіпляються у холодну пору кожного незалежно від національного чи расового походження.

Але крім всіх цих відомих нам епідемій, ми завважили від деякого часу зовсім нову чисто українську епідемію, що, на щастя, не шкодить нашому здоров'ю, але сильно загрожує нашим організаціям та політичним чи іншим середовищам, які стараються мати вплив на нашу громаду.

Це — епідемія „Трьох З", а це: закликів, звернень і заяв, які появляються тепер у щораз більшій кількості. Ось хоча б на сторінках нашого щоденника було їх в останніх двох місяцях, від початку вересня дотепер аж 17!

Звичайно, вони поміщені на першій сторінці в чорних рамках, щоб впадали в око, бо так собі бажають їхні автори. Але це є і обосічний меч, тому, що читачі як завважують таке велике „З" у обрамуванні, то відразу переходять лише до інших заголовків, бо знають, що це знову більша кількість патетичних слів, стверджень і погроз на тему наших відвічних „воріженьків". Часто ще до того така заява, звернення чи заклик кінчається проханням, щоб громадяни складали пожертви на різні цілі.

Коли таких „З" було мало і вони появлялися рідко — тоді читачі їх спостерігали та читали, але коли вони тепер такі часті, ніхто не має охоти їх прочитувати і вони зразу завмирають з цією хвилиною, як лиш появляться друком у нашій пресі.

Щоб не бути голослівним ми перевели наш скромний числом опит, так, як це робить дуже часто американська преса і на... 25 осіб тільки три сказали, що вони такі заяви, звернення чи заклики прочитують до кінця. Звичайно, кожний читає заголовок, глядить на підпис, хто подав дану заяву і на тому кінець.

Також не один раз ми завважили, що такі „З" появляються від наших центральних установ так пізно, що стають відразу неактуальними. Бо що може допомогти громаді „заклик" відзначувати якусь національну річницю, коли він появляється після неї? Або коли проголошується відзначувати місяць якоїсь акції, а заклик подають до відома при кінці даного місяця.

Таких курйозів можна перелічити багато і вони тільки зменшують вартість усіх трьох „З".

А все це тому, що поширилася їхня епідемія серед нашого громадянства. Мовляв, як одна організація поміщує такі звернення, то і нам треба.

І так одні наперед других стараються постачати нашій пресі ті „З", може не здаючи собі справи, що вони перестали мати вже значення для тих, для яких вони призначені і викликають лише здвигання раменами, або байдужість.

О-КА

Микола Руденко

ЧИ ПОТРІБНА ПОЛЕМІКА? ТАК, ПОТРІБНА!

III.

Звідси й походить науковий термін „волюнтаризм" (латинське voluntas – воля). Він був добре відомий іще в економіці рабовласницького Риму. Отже „уточнення" автор є звичайною тавтологією, тобто повторенням сказаного, але іншими словами. Мотивів для полеміки тут взагалі не існує.

Тепер процитую аноніма, щоб показати, як дружньо обстрілюються ті ж самі мішені. І так само безрезультатно:

„Іще одне питання до Оргкомітету: як, 'волюнтаризм вичерпав природні економічні ресурси?' Чи це помилка, чи може нерозуміння чужого слова?"

Даруйте, але це вже виглядає комічно.

Складається враження, що в редакції „Національної Трибуни" чомусь не відоме моє інтерв'ю про „крикливий націоналізм" („Свобода" з 29-го вересня 1988 року). Звичайно журналістична етика не дозволяє обминати сказане автором на додаток до якогось уже оприлюдненого судження, коли він, цей додаток, є уточненням чи, можливо, спростування. Можна висловити своє невдоволення цим уточненням, піддати його критичній аналізі тощо, але вдавати, що його взагалі не було, вибачте, не вельми морально. Тим часом усі, з ким я розмовляв на цю тему, вважають, що це інтерв'ю цілком вичерпує непорозуміння.

Захищаючи від Закордонного Представництва той націоналізм, яким керувалась УПА, мій опонент каже про нього так: „В писаннях Літопису документами виразно і багато з'ясовано характер українського універсального націоналізму, який за всіма народами визнає ті самі права, визнає рівність усіх народів у їхній різноманітності".

Це дуже добре, але навіщо вдавати, що Закордонне Представництво виступає саме проти такого націоналізму? Навпаки: воно виступає за такий націоналізм і водночас проти того націоналізму, який не визнає рівности усіх народів — адже ж це він ображає інші національності. І саме він названий нами, крикливим. Його, як я пояснював у своєму інтерв'ю, можна іще назвати вульгарним, нецивілізованим тощо. Ось що дослівно сказано в тій фразі, проти якої так гнівно повстав Я. Ґайвас: „Крикливий націоналізм, який ображає інші народи (росіян, жидів, поляків тощо), не має нічого спільного з національним патріотизмом — навпаки, він є його вельми небезпечний ворог". Коли ми порівнюємо ідейні настанови УПА і цю нашу фразу, то знову ж маємо тавтологію: іншими словами сказано те ж саме. Чому ж проти цієї простої для розуміння фрази налаштовано стільки гармат?"

Все це я докладно пояснив у згаданому інтерв'ю. І навіть визнав, що, мабуть, ми висловились у своїй заяві не досить чітко, бо чому ж нас не зрозуміли? Тепер, після інтерв'ю, до мене підкрадається вельми небажана думка; неуважно прочитали чи не захотіли зрозуміти?

Я. Ґайвас стоїть на тій позиції, що український націоналізм існує лише в позитивному варіянті — отже будь-які негативні риси йому взагалі не властиві. Він суворо запитує: „Цікаво знати, де автори заяви бачать в українському житті такий 'крикливий націоналізм', який ображає інші народи?"

Ми не погоджуємось з Я. Ґайвасом. Бачив. І не раз. Націоналізм буває різний — з позитивними й негативними рисами. Націоналізм УПА, який ви чомусь вирішили від нас захищати, є націоналізмом оборонного характеру — отже за своєю глибинною суттю він є вченням гуманним, справедливим. Українська Гельсінкська Група позитивно оцінила ідеологію і збройну боротьбу УПА іще у своєму першому меморандумі (1976 рік). Чи бачили ви інший подібний документ у Східній Україні? Чи розуміють у „Національній Трибуні" чого варте таке визнання за умов совєтської дійсности? А воно ж не було підпільним! Ми сказали це так, що нас почув увесь світ.

Відтак протягом багатьох років мене й інших членів УГГ катували фізично й морально, домагаючись, щоб ми змінили свою думку про УПА. Ви добре знаєте, що ніхто з нас на це не пішов. Але я морально не готовий вітати націоналізм тільки за те, що він український, не заглиблюючись при цьому в його гуманітарні якості. В українському націоналізмі (як у всякому іншому) теж можливі відхилення від гуманних принципів. Ми повинні своєчасно їх помічати, не дозволяючи їм розростатись.

Не до місця також висловлює опонент наступні навчання: „Ті свої необґрунтовані нападки на український націоналізм заява пробує оправдати так: 'слід пам'ятати, що Українська Гельсінкська Спілка діє в умовах леґальних можливостей'. Але ж заява написана тут, у вільному світі... Тут обов'язують інші конституції! Чому ж тут керуватися російсько-совєтським законом?"

Дозвольте назвати речі своїми власними іменами: тут ви вдаєтесь до пересмикування. Ніяк ми не пробуємо виправдати „нападки на український націоналізм", бо й самих нападок не було — ви їх просто вигадали, сконструювали. Скажіть, хіба Ленін, нападаючи на комчванство, комбюрократизм тощо, тим самим нападає на комунізм, як такий? Пробачте, що я посилаюся на Леніна, але в нашому випадку ситуація доволі схожа, хоч політично й протилежна: засуджуючи тих, хто ображає національні почуття інших народів, ми тим самим обороняємо український націоналізм, а не підриваємо його.

Але де ж взялося оте несподіване „самовизнання", яке щойно процитував Я. Ґайвас? Його також немає — воно так само сконструйоване, як і „нападки на український націоналізм". Пояснення, що УГСпілка діє в умовах леґальних можливостей, справді існує, але це сказано зовсім з іншого приводу. І ось з якого: покищо спілка ставить питання про справжню, а не паперову державність, у межах співдружности вільних, незалежних держав. Тобто йдеться про конфедерацію. Союз має залишитись, але в іншій ролі. Саме з цього приводу й мовлена фраза, яку Я. Ґайвас живосилом віддер від її первинного змісту, щоб вона послужила його меті. Таким чином енергійний заголовок його статті бумерангом вертається до нього самого: „З якою метою?"

Отже підсумуємо сказане: полеміка нам конче потрібна — так потрібна, як свіже повітря в хаті, в якій давно не відчинялися вікна. Але полемізувати треба з гідністю — без пересмикування політичних ярликів. Ми мусимо пам'ятати, що наші партійні пристрасті мало чого варті перед долею поневоленої України. Я цілком згоден з Я. Ґайвасом, що жадна організація не має права домагатися монопольного становища в боротьбі за визволення України. Усім знайдеться місце в цій святій боротьбі. Отож будьмо доброзичливі одне до одного, як належить побратимам і посестрам. Пам'ятаймо, що українська державність загинула через внутрішні чвари й незгоди.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЧИ ЗУМІЄМО ДУМАТИ І ДІЯТИ БІЛЬШ РАЦІОНАЛЬНО?

Ольга Кузьмович у своїй статті „Чи оплатиться шкіра за виправку?" („Свобода" з 27-го жовтня) пропонує більш раціональний підхід у плануванні наших громадських акцій, зокрема таких, як Конґрес СКВУ. Іншими словами, нам треба би думати завжди про кошти і конкретні висліди кожного почину так, як це роблять практичні американці.

Сумніваємося однак, чи її слушні і конструктивні пропозиції приведуть хоч би до публічного обговорення їх, і у висліді — до змін у нашому підході до громадських акцій. Ці сумніви породжені моїм особистим досвідом. Після останнього Конґресу СКВУ я написав статтю п. н. „Коштовні конґреси" („Свобода", 7-го і 8-го лютого 1984 р.), в якій я теж вказував на марнотратство грошей, що їх видається на багатолюдні з'їзди не задумуючись, які кокретні користи з них маємо. Крім маси порожніх слів і заяв, розвогнювання наших партійних ривалізацій, кількох до нічого не зобов'язуючих виступів канадських чи інших політиків, і хвилевого морального піднесення в одних та гіркости і розчарування в інших, — вони дуже мало дають українській громаді і мало допомагають українському народові на рідних землях. За ці мільйони долярів, що їх видається на ці конґреси, можна б фундувати потрібні та корисні установи, видавати книжки, зорганізувати сильне „лоббі" у Вашінґтоні, тощо, — отож створити певні тривалі вартості. Парадоксом є, що коли на Конґрес СКВУ видається два мільйони дол (за підрахунком О. Кузьмович), то на саму діяльність Президії та Секретаріяту збирається смішно малу суму. Де тут раціональність? Видається великі суми грошей на організування конґресу і вибору керівних органів СКВУ, а опісля не забезпечується їх потрібними фондами, щоб вони могли виконувати свою роботу.

Не тільки я критикував марнотратство наших ресурсів, але давав конкретні пропозиції, як змінити наш підхід, а саме: обмежити число делеґатів. Хай це буде з'їзд представників (найкраще голів) загальногромадських організацій (не льокальних), наукових, культурних і фінансових установ та наших Церков. Це зменшило б число делеґатів до кількадесяти осіб, замість 400 до 500 за дотеперішнім звичаєм. Такі наради осіб, відповідальних за діяльність своїх організацій та установ, мали б більш діловий характер. Що менше осіб радить, то скоріше можна домовитися і успішніше діяти.

На жаль, ці пропозиції автора не стали предметом прилюдного обговорення в пресі, хоч у приватних розмовах чимало осіб погоджувалися зі мною. Наша громада дуже пасивна: хто міг би забрати слово в пресі — не має часу, або охоти до такого зусилля (з лінивства чи зневіри). А керівники нашого зорганізованого життя так призвичаєні до нашої обрядовщини, що їм і на думку не приходить хоч би задуматися, чи не можна б підходити до наших колективних акцій трохи інакше, а саме — з думкою про кошти і ефективність, або, як американці кажуть, „cost — effectiveness".

Богдан Цимбалістий

Баррівілл, Н. Й.

Максим Бойко

ТРИ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

Від часу заведення комуністичної влади на Сході Европи, історичні дослідження по всіх ділянках культурного життя підкорених народів Совєтського Союзу зовсім припинилося. Прийшов новий лад і нове історіочислення. Після 1920 року — українську бібліографію впорядковували діячі культури сташої школи, аж до червня 1930 року, коли на всеукраїнській конференції їх діяльність була засуджена і перестала існувати. Це був період бібліографії українського інтелекту.

Щойно від вищезгаданої дати почався „період совєтської бібліографії" спрямований на марксо-ленінський пропагандивний лад з похвалами нових здобутків. Ще в 1936 році українські комуністи перевели ухвалу скласти повну українську бібліографію від початків рукописної і друкованої книги, на це призначили два роки часу, але діячі культури були здесятковані і не стало сил навіть почати працю. Програму очолював російський бібліограф Ніколай Здобнов, що знову не давало запоруки на успіх.

До Другої світової війни нічого замітного з названої ділянки не появилося. Дещо змінилося після війни. Першими започаткували вести досліди рідномовної бібліографії балтицькі народи. К.К.Эглэ склав у 1960 р. „Краткая история латышской библиографии, до 1917 г." („Труды фундамен. б-ки Лат. ССР", т. 1, Рига, 1960, ст. 94-140). Опісля ця стаття появилася латишською мовою, 1967, 83, ст. В.І. Жукас захищав дипломну працю у Віленському університеті п.з. „С. Балтримайтис и его библиографические труды" (Вільнус, 1970) з ділянки литовської бібліографії.

На протилежному меридіяні імперії З.Г. Алієв склав дипломну працю педагогічного інституту „Развитие библиографической работы в Азербайджане (1920-1980 гг.)". Баку, 1960. Г.К. Костикіян подав дипломну працю „Пути развития совєтской армянской библиографии" (Ереван, 1965, 24 ст.).

Відповідаючи на заголовок статті, нашим завданням буде повідомити про стан історії української бібліографії, під сучасну пору.

1. Першим був Володимир Дорошенко, що довгими роками працював над темою і під час Великого Ісходу на захід, обтяжений багажем, був примушений здепозитувати у невідомій нам чеській бібліотеці („Український Історик", ч. 1-3, 1969, ст. 52-53). Ми віримо, що рукопис буде збережений, можливо колись його хтось опублікує.

2. Корнейчик, Ігор Іванович. „Історія української бібліографії; дожовтневий період (Нариси)". (Харків, 1971, 372 ст.). Опрацьована тематично-хронологічно на взірець цього роду російської бібліографії Н. Здобнова, доведена до 1916 р. Рукописну бібліографічну літературу княжої доби автор ділить на три слов'янські народи, але Здобнов сам пише відважніше, кажучи: „...это поклало начало русской библиографии", про „спілку" нічого не згадує.

Ми не всюди згідні з автором особливо про первопочатки бібліографії в Україні, що в „Ізборніку Святослава", (Київ, (1073 р.) вписано три бібліографічні статті, з них найдовша „Богословца от словес", вираховує 47 книг Старого Заповіту, 20 Нового і 23 апокрифи. Це мабуть, уся література того часу. Теорію бібліографії у Росії ширив наш земляк із Києва Василь Анастасевич своїм журналом „Уліє" (Вулик". Українці також складали в Росії першу бібліографію „Оглавленіе книгѣ кто ихѣ сложилѣ (1665) Але Ігор Корнейчик стежку до історії української бібліографії протоптав. З чеим можна не годитися, але автор подав багато матеріялу, який нам за кордоном зовсім недоступний. Треба взяти до уваги, що це був „брежнєвський" період, в якім неофіційна цензура почала послуговуватися засобами ставити перешкоди.

3. „Нариси до історії української бібліографії, 1073-1916" (Блумінгтон, Індіяна, 1988, 225 ст.), праця автора цієї статті. На відміну від інших, опрацьована вона також хронологічно, а потім предметно називаючи окремими есеями наших вилатніших бібліографів. Праця складається з двох частин. У першій поміщено 11 есеїв: „Бібліографічні матеріяли княжої доби, 1073-1510", перші пошуки за слідами письма вздовж Дніпра, (бо від варягів із півночі ми нічого не одержали) і т.д. Друга частина розглядає книги друковані рухомим станком, 1574-1916 років, складається з 33-ох ессїв.

Тепер у нас буде потреба зробити „приточник" за 1917-1985 роки, матеріял розділити на два додаткові періоди: „Друковане слово у власній державі, 1917-1920", та „Нищення української культури і живих сил народу, 1921-1985" до часу проголошення на рідних землях гласности та перебудови. Це вже визначені віхи, що увійдуть до історії, як „ґльобальна помилка", думки імперської жадоби підкорити народи Східньої Европи під володіння великоросів. Покищо ми не знаємо яким шляхом покотяться майбутні події на рідних землях країни наших дитячих літ, але одне є певне, що підкореним народам терпець вривається і зміни неминучі.

Автор цієї статті намітив плян п.з. „Українська бібліографія материка і діяспори, 1917-1980 рр." Після Великого ісходу наша бібліографія розчленувалася на окремі більші скупчення еміграції, як: Західня Німеччина, Америка, Канада, Австралія та Англія й можливо певні експонати з „малої діяспори". Спершу треба зібрати і виявити рушійні сили по окремих поселеннях як матеріял, потім це доповнити і скласти справжнього приточника до 1985 року.

Наша доба покриває майже дві ґенерації, для історії — це хвилина, але для культурної діяльности майже тричверті століття, отже підсумок вже конче треба робити. Біда в тому, що праця над такими питаннями організаційно не вдається, залишається переважно в ухвалах, як це ми читали звіт Наукової Ради при СКВ голови його д-ра Л. Винара. Говорили, радили і записали, але виконаного мало, чому? Залишається відкритим питання, чи є між нами людина, чи гурт людей, що можуть таку роботу почати сьогодні й після короткого часу закінчити без безплідних засідань, довгих дискусій на зразок, як кожний власник посілости веде свою господу. Величезні віддалі між нами накладають обов'язок змінити систему випрацювання наукових тем, можливо розкладати на менші гуртки та включати тих осіб, що можуть бути корисні науці. Це не буде самозванством, бо ним є те, що хтось стоїть на чолі свого департаменту, інших не допускає, а сам зробити не зуміє.

При цій нагоді не слід забувати визначені напрямні студій у розвідці „Головні моменти з історії української бібліографії" Миколи Ясінського (Бібліографічний збірник, ч. 3, Київ, 1927), у якій вчений визначив головніші віхи в минулому та вказав на потреби майбутніх студій.

Професор д-р Т. Богдан Цюцюра втретє став ректором УВУ

За рішенням Малого сенату УВУ 25-го липня і 4-го серпня ц.р. відбулися річні збори професорської колегії УВУ, на яких поновлено правлячі органи університету. Проф. д-р Теодор Богдан Цюцюра переобраний ректором УВУ, а проф. д-р Володимир Янів погодився ще раз на пост проректора, у зв'язку з підготовчими працями над виданням Наукового Збірника доповідей з відбутого у травні Наукового конгресу 1000-ліття Хрищення Руси-України.

За статутом річні збори професорської колегії скликається при кінці академічного року, який починається 1-го вересня і кінчається 31-го серпня — з останнім днем літнього семестру. Завданням професорської ради є поновлення правлячих органів університету та детальний розгляд проробленої річної діяльности. Повний звіт про діяльність університету подається щороку у „Щорічнику українознавства" (нім. мовою), у Звіті ректора та Бюлетені УВУ.

Збори професорської колегії скликаються в середині літнього семестру, коли в Мюнхені перебуває найбільша кількість членів професорської колегії і коли можна осягнути „кворум" (кількість присутніх для законности рішень). Факультетські ради відбувають також власні засідання. Засідання факультетської ради відбувають також власні засідання. Засідання факультетської ради філософічного факультету відбулися 25-го і 27-го липня. Деканом ФФ переобрано проф. д-ра Г. Васьковича, а продеканом — проф. д-ра А. Жуковського. Засідання факультетської ради факультету права й суспільно-економічних наук відбулося у четвер, 4-го серпня. Деканом залишився проф. д-р З. Соколик, а продеканом — проф. д-р Г. О. Горн.

Річні збори професорської колегії започатковано 25-го липня, коли й відбуто першу сесію нарад, і продовжено 4-го серпня — вже поширеним засіданням сенату, із правом голосу для присутніх членів проф. колегії, які не змогли бути на першій сесії нарад.

Загальний огляд праці впродовж академічного року 1987-88 подав ректор, проф. д-р Т. Б. Цюцюра, а також подав звіт своєї діяльности, який було роздано присутнім і переслано поштою усім членам колегії. Проф. Цюцюра ствердив, що у всіх ділянках праці УВУ одержано задовільні результати, може кращі від пересічних, якщо йдеться про кількість студентів на філософічному факультеті, хоч менше було їх на факультеті права й сусп. економічних наук, який може також багатьом нашим студентам у студіях допомогти.

В академічному році вдержано семестральні виклади на обох факультетах, з консультативним навчанням для докторантів, а також авдиторне навчання на педагогічному і високошкільному курсах. Продовжувано міжнародні зв'язки з іншими університетами і видавничу діяльність. Відбувалися інформативні й наукові доповіді для громадян, а також проведено два курси англійської мови для нових емігрантів.

Професорська Рада УВУ 25-го липня 1988 року. В передньому ряді сидять (справа): проф. А. Жуковський, проф. Г. Васькович — декан ФФ, проф. Т. Б. Цюцюра — ректор, проф. В. Янів — проректор, проф. З. Соколик — декан ФПЕН і проф. В. Косик; в задньому ряді стоять (справа): проф. К. Митрович, проф. В. Жила, д-р Я. Йосипишин, д-р А. Животенко, проф. Б. Вітошинський, д-р О. Кисілевська, проф. П. Цимбалістий, проф. І. Качуровський і мгр В. Леник.

Ректор Цюцюра подякував проректорові, проф. д-рові В. Яневу за ведення університету в часі його двох поїздок до Канади, в яких він полагоджував справи УВУ, м. і. оснував Т-ва Прихильників УВУ в Торонто. Проф. Т. Б. Цюцюра відвідав Канаду в жовтні 1987 р. і в березні-квітні 1988 р., коли відвідав ряд наших установ, зокрема, Канадський Інститут Українознавчих Студій в Едмонтоні, мав зустрічі з громадянством і дві доповіді в Торонто і Едмонтоні з проф. д-ром П. Ґоєм, головою Фундації УВУ (в Ню Йорку), взяв участь в редакційних нарадах Англомовної Енциклопедії (Торонто).

Про діяльність філософічного факультету інформував проф. д-р Г. Васькович, декан, який подав детальний огляд кількости і заавансування у їхніх студіях студентів на літньому семестрі і на курсах. При чому запримічується збільшення студентів на педагогічному курсі, яким керували в цьому році доц. д-р О. Кисілевська-Ткач і д-р А. Животенко-Піянков. Керівником високошкільного курсу для молоді був проф. Г. Васькович, а курс української мови провадив д-р Й. Сірка.

Успішними в цьому році були курси слов'янської цивілізації (проф. П. Ґоя) і народної музики (бандуристів), яким керував М. Дейчаківський. Відбулися також курси української мови і культури в Лондоні (Англія) — у філії УКУ (УК I і II), якими керував проф. П. Цимбалістий, і курс української літератури XI-XV ст. в Римі.

Проф. Г. Васькович повідомив, що філософічний факультет надав у цьому році два почесні докторати: почесний докторат з філософії отримала мгр Софія Янів відома суспільно-наукова діячка, за 40-літню працю для НТШ (ЕУ I і ЕУ II) на посту постійного наукового секретаря і координатора редакційної праці і автора численних статтей і гасел там поміщених; почесний докторат з філософії отримав Владика Архиєпископ Анатолій Дублянський за довголітню діяльність в площині підготови в Німеччині Ювілейних святкувань Тисячоліття Хрищення Руси-України.

Звичайні докторати на філософічному факультеті УВУ — по закінченні студій і складенні кінцевих іспитів (в тому і оборона праці) — одержали: мгр Майя Мороз (1936 р.н.) з мистецтвознавства, на підставі доктор. праці (рос. мовою) „Теософія східнього християнства і відображення її художнього образу в архітектурі і образотворчому мистецтві Візантійської імперії і в державі Київської Руси", мгр Теофіль Попеску (1933 р. н.) з історії і філології, на підставі доктор. праці, яку виготовив рідною румунською мовою в ділянці історично-літеартурно-мовознавчій на тему: „Україна і українці в романах і повістях Михаїла Садовяну"; мгр Елігіюш Пшебіндовський (1931 р.н.) з музикології, на підставі докрот. праці, яку виготовив рідною польською мовою в ділянці українсько-польських музичних проникань, на тему: „Українські мелодії у польській музиці".

Завершив свої студії магістерським дипломом Роман Рошак (1916 р.н.) з Едмонтону (Канада). Він мусів свої студії перервати кілька років тому через родинні труднощі. В цьому році він склав кінцеві магістерські іспити в ділянці археології і антропології. Мгр Р. Рошак готується до докторату.

Про діяльність факультету права і сусп.-економічних наук інформував декан — проф. д-р Зиновій Соколюк. Він повідомив, що одноголосним рішенням Ради факультету і сенату УВУ надано в цьому році почесний докторат з права Владиці єпископові Платонові Корнилякові за його довголітнє сприяння науковій і видавничій діяльності УВУ і, зокрема, за виєднання допомоги на проведення наукового конгресу та за підготову Ювілейних святкувань Тисячоліття в Німеччині.

Проф. Соколюк ствердив, що помічається сповільнена активність членів професорської колегії факультету, в тому числі і наших докторів, і що потрібно нових сил. Тому й помітне менше зацікавлення факультетом, хоч УВУ у своїх ділянках студій може багатьом нашим студентам допомогти завершити свої студії, в тому числі в факультет права і сусп.-екон. наук. Проф. Соколюк подав також огляд праці Інституту досліду національних проблем та згадав про позитивну оцінку „Студій", III том яких вже знаходиться в кінцевій стадії підготови до друку.

Про педагогічний курс (переіменований на Інститут) звітувала доц. д-р О. Кисілевська-Ткач, про курси української мови і культури в Лондоні — проф. О. Цимбалістий, а про високошкільний курс (ВЛКУ) — проф. Г. Васькович. Декан Васькович подав докладні інформації про видавничу діяльність, а опісля і про фінансову ситуацію УВУ. Проф. П. Ґой, голова фундації і делегатури УВУ в ЗДА, говорив про призначені фундацією стипендії в цьому році та про відбуті курси — слов'янської цивілізації і народної музики в УВУ, які організувала фундація і делегатура.

Про діяльність бібліотечної комісії інформували д-р О. Вінтоняк і д-р І. Жегуц. Обмірковувано також потребу деякої перебудови в будинку УВУ, яку могла б допомогти здійснити фундація УВУ.

Ректор повідомив про відбуту оказійну зустріч з ред. Яковом Сусленським, головою Єврейсько-українського Т-ва в Єрусалимі, який поінформував про нараду, що має відбутися в Лондоні, для підготови наукової конференції в Ізраїлі в 1989 році. Про цю Конференцію інформував також д-р Агарон Вайс, що відвідав і побував в бібліотеці УВУ. Це, на жаль, дуже делікатне питання: чи така конференція — серед тої дійсности і пропаганди в Ізраїлі — тепер для нас потрібна!? Нас може оскаржувати в „коляборації" цілий арабський світ! Нащо нам ще й того!..

При цьому треба б згадати також, що збори обрали нову контрольну комісію: проф. д-р В. Косик — голова, проф. д-р В. Жила і д-р О. Вінтоняк — члени. До університетського суду обрано: проф. д-р М. Богатюк — голова, проф. д-р Б. Вітошинський і проф. П. Цимбалістий — члени. Головним секретарем УВУ від 1-го липня є мгр Володимир Леник.

Проф. Т. Б. Цюцюра подякував усім учасникам за активну співпрацю і участь у зборах і попросив всіх на товариську перекуску, яку підготовила мгр Марія Шуфлят-Цюцюра

Д-р Б. Кузь

Повідомлення Братства ім. Митрополита В. Липківського

У половині 1988 року Братство ім. Митрополита Василя Липківського звернулося до української спільноти („Свобода" з 4-го червня) за пожертвами на видання „Мартирології" англійською мовою. Мартирологія (т. I) це є нововидана документальна історія Української Православної Церкви XX століття в Україні.

Як писалося у Зверненні, потрібно було зібрати 15,000 дол. щоб осягнути заплявовану ціль. На звернення братства відгукнулися українці Америки, Канади, Англії і Австралії та склали на руки братства 2,200 дол. В додаток, у Канаді було зібрано приблизно 8,000 ам. дол., які братство мало отримати. Плянувалося, що із загальною сумою десяти тисяч дол. братство вже могло б починати роботу.

Як виявилося, канадські гроші змінили курс і до братства не дійшли. Тим часом, 12-ий Собор УПЦ (1-го жовтня 1988 року) виніс резолюцію видати англійською мовою ту саму мартирологію.

З огляду на ці події, братство рішило припинити свої заходи у справі мартирології та повернути жертводавцям їхні пожертви. При цій нагоді складаємо щиру подяку всім хто відгукнувся пожертвами на звернення братства.

Братство є вдоволене що його ініціятива поставила потребу англомовної мартирології на денний порядок української спільноти та що цей задум буде доведений до успішного кінця. Лишилося побажати щоб англомовне видання мартирології було опрацьовани в найдосконалішому науковому форматі для легкого, неупередженого сприймання західнім світом.

О. Яременко,
голова
В. Кохно,
секретар

„Вишивані мрії"

Віра Старух (зліва) і Тирса Павляк приготовляються до виставки.

Четвертий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує показ моди п. н. „Вишивані мрії". Це є унікальний показ клясичних вишивок приміннених до теперішньої ноші. Вишивки виконані на льні, сирому шовку, шкірі, вовні та ручно тканому полотні. Взори з багатьох місцевостей України вишиті хрестиком, гафтом, низинкою, перетяганкою і мережкою в автентичних кольорах.

Мисткинею цих надзвичайних суконок є Марія Струмінська з Монтреалю. Ще від молодих літ М. Струмінська виявляє свою велику любов до рідного мистецтва. Її бажанням є щоби українська вишивка була в усіх наших домах, щоби вона нас пережила і понесла в майбутнє славу і красу нашої традиції. М. Струмінська мала нагоду показати експонати своєї праці на виставках в Монтреалі, Ню Йорку, Рочестері, Гамилтоні та в Ню Бранзвику.

Щоб познайомити ширше суспільство з працею М. Струмінської 4-ий Відділ СУА запрошує всіх на цю виставку. В цьому самому приміщенні буде виставка і продаж зразків українського мистецтва Володимири Васічко, Христини Головчак, Богдана Божемського, Слави Ґеруляк, Ірини Закаляк, Мотрі Янюк та Марічки Сохан.

Виставка відбудеться в неділю, 13-го листопада ц.р., від год. 12-ої до 5-ої пополудні в Шератон Готелі, дорога ч. 1 і Гілл лейн у Вудбриджу, Н. Дж. Вступ 25 дол включає теплий обід. Квитки слід замовляти у Віри Старух (201) 283-0769 або у Тирси Павляк (201) 752-2338.

ДЕН КВЕЙЛ В ДЕНЬ свята Галовін в понеділок, 31-го жовтня, заявив, що Майкл Дукакіс нарешті скинув з себе маску і всі побачили справжнього Дукакіса. Кандидати на президента і віцепрезидента продовжують поїздки по країні.

Ділимося сумною вісткою, що дня 29-го жовтня 1988 р., несподівано відійшов у Вічність на 75-му році життя
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК І ТАТО
бл. п. д-р
ІВАН СТОЛЯР
нар. у Дерчанах біля Стрия, Зах. Україна

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 29-го жовтня 1988 р. у The Interfaith Chapel, Warren State Hospital graunds, Warren, Pa., де Покійний працював, як лікар-психіятр, а опісля на цвинтарі у Chautauga, N.Y.

Горем прибиті:
дружина — АННА
доньки — АЛІН, МАРГАРИТА І ЛЯРИСА
сини — ІВАН, ВІЛЛІЯМ, ПЕТРО
та Родина в Україні і на еміграції

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА І БАТЬКА
бл. п.
Якова Гніздовського
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в церкві св. Володимира в Парижі, Франція, у неділю, 6-го листопада 1988 р.;
в каплиці de la Visitation Riom, France, у вівторок, 8-го листопада 1988 р.;
в українській католицькій церкві в Люрді, Франція, у вівторок, 8-го листопада 1988 р.;
у церкві св. Михаїла у Йонкерсі, Н. Й. — ПАНАХИДА у вівторок, 8-го листопада 1988 року о год. 9-ій ранком.
Про молитви за душу Покійного просять:
дружина — СТЕФАНІЯ
донька — МАРІЯ МАРТА

ПОДЯКА
З волі Всевишнього 6-го квітня 1988 року відійшов від нас у Вічність
наш Найдорожчий і Незабутній
МУЖ, БАТЬКО, СТРИЙКО й ДІДУСЬ
св. п. д-р
Микола Терлецький

Учасник Визвольної Війни, сотник-лікар Української Галицької Армії й сотник-лікар Армії УНР, довголітній лікар в Галичині та в Америці, улюблений пацієнтами через своє знання та доброту, член ОбВУА в Нюарку, Н. Дж., добродій Пласту, а в Україні довголітній голова „Просвіти", голова „Т-ва Опіки над Молоддю", голова „Рідної Школи", голова кооперативи „Злука" й член многих інших культурних та громадських організацій.

Передовсім дуже дякуємо Їх Ексцеленції Владиці Михайлові Кучм'якові, який не пожалів труду та прибув з Вашінґтону й прекрасно відправив поминальну Службу Божу. Дякуємо Йому за зворушливу проповідь. Наша щира подяка о. Богданові Лукій, пароховi церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. за відправлення Панахиди.

Щиро дякуємо п. проф. Михайлові Добошеві й членам церковного хору за прегарний спів.

Наша щира подяка п. д-рові Маркові Олесницькому за лікування й за його синівську опіку в шпиталі, п. д-рові Ярославові Миндюкові за лікування й за його часті приятельські відвідини, п. д-рові Романові Кисілевському за лікування й відвідини й п. д-рові Юрієві Демидовичеві за довголітнє лікування.

Особлива подяка Управі й членам ОбВУА, 1-ій УД УНА й Т-ву Вояків УПА за участь з прапорами під час Панахиди. Також дякуємо дуже п. Осипові Трушові, голові Відділу ОбВУА в Нюарку, Н. Дж. і п. Дацківському за почесну стійку коло домовини.

Ми глибоко вдячні промовцям під час Панахиди п. д-рові Степанові Ворохові, п. проф. Михайлові Добошеві й станичному Пласту п. Дацові, а під час тризни п. проф. Михайлові Цяпці за їхні щирі та теплі слова, які облекшували наш біль.

Щира подяка всім Рідним і Приятелям за квіти, Служби Божі та участь у похоронах.

Сердечно дякуємо всім Рідним і Приятелям, які в днях горя письмово або телефоном висказали нам теплі слова розради і тим, які так жертвенно давали на різні гідні цілі замість квітів на свіжу могилу.

На будову Українського Католицького Собору Пресвятої Родини у Вашінґтоні пожертвували: Марта і Нестор Терлецькі, Марта і Нестор Базарки, Тамара й Ігор Витковицькі, Емілія й Роман Доберчаки, Квітослава й Богдан Пащини, Уляна й Іван Сосі, Лідія й Евген Яросевичі, Христина Громоцька, Аполонія Книш.
Разом у сумі $500 00

На заснований Постійний Меморіяльний Фонд ім. д-ра Миколи Терлецького на потреби Українського Музею в Ню Йорку пожертвували: Олександра Терлецька, д-р Андрій і Татяна Тершаківці, д-р Остап і Віра Тершаківці, Софія Терлецька, Олександер і Ольга Смалі, д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі, Роман і Марія Гавриляки, д-р Теодор і Люба Крупи, Павля Німилович, Оксана Голіян, Микола Зарицький, Стефанія Погорецька, Оля Лаврів, Володимир і Марія Чижики, Теодора, Адріян і Доротея Гаврилів, Орест і Марія Гладкі, д-р Роман і Наталія Кравчуки, Петро й Ілона Шиприкевичі, Богдан і Лідія Гайдучки, Марія і Люба Фірчуки, Василь і Марія Тершаківці, Віра Шуль.
Разом у сумі $4 500 00

На потреби Пластової Організації зложили: д-р Андрій і Татяна Тершаківці, Роман і Марія Гавриляки, Богдан і Софія Пазуняки.
Разом у сумі $500 00

На потреби Комбатантських Організацій в Нюарку зложили: Олександра Терлецька, М. і М. Стецькові, д-р В. Софія Шебунчаки, д-р Юрій і д-р Люба Стефанівські, Зенон і д-р Ірина Терлецькі, д-р Іван і Наталія Коропецькі, Роман і Мотря Слоневські, Христина Воєвідка, Олександер і Ольга Смалі, Віктор Роговський, Відділ ОбВУА Нюарк, Н. Дж., Володимир Шпирка, Орест Лисинецький, Осип Труш, Кость Гречак, Володимир Васічко, Н. Н., Михайло і Емілія Цяпки, Петро Семенюк, Володимир і Анастазія Псуї, Володимир Боярський, Анна Коренець, Осип Голинський.
Разом у сумі $850.00

Ще раз дуже дякуємо всім, які були з нами в ці найтяжчі дні, нехай ласкавий Господь винагородить Вас сторицею.

Дружина — ОЛЕКСАНДРА
Син — НЕСТОР
Дочка — ТАТЯНА
з Родинами

ВЛАСНИЦЯ ВЕЛИКОЇ тютюнової фірми Доріс Дюк, погодилася зложити 5 міл. дол. кавції для своєї приятельки Імельди Маркос. Адвокати І. Маркос представили цю пропозицію судді і сподіваються, що він на це погодиться і кавція дозволить І. Маркос тимчасово повернутися до свого чоловіка. Майно Д. Дюк оцінюють на 800 міл. дол. і вона відома із своїх великих датків, на добродійні цілі.

Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні повідомляє, що висвітлювання відеозаписів чи слухання звукозаписів з імпрез Тисячоліття у Вашінгтоні 7-9-го жовтня ц.р., в комерційних цілях може наразити дані особи і комітет на легальні труднощі.

Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні

Перший Відділ СУА відсвяткував 1000-ліття Християнства в Україні

Здається, нема громади, організації чи родини, де б не переживали зворушливо-радісних хвилин, зв'язаних з великою історичною подією — 1000-літтям Хрищення Руси-України. Активний 1-ий Відділ СУА в Ню Йорку відсвяткував у власній домівці 16-го жовтня цей важливий історичного значення акт.

День за днем наближав нас до означеного часу. Усе впорядковано і приготовано. Домівку заповняють члени, гості і навіть приїжджі з України. Нам радісно, вітаємо гостей: Прослезилися, бо тяжко стало на душі. В одному моменті, мов у прозірках згадалися тяжкі переживання, неволя, а в уяві стала древня слава, могучність України і наше скитання. А хтось сказав: „Свята Оранта на вічній стіні в соборі св. Софії за нас молиться і ми молимося до Неї. Вона вічна, непоборима, а ми під Її опікою вічні і непоборні".

Друга година дня. За прийнятим звичаєм, до підвищення підійшла голова Ліда Магун і коротким вступним словом відкрила свято, з'ясувала ціль і вагомість свята. Відспівали „О спомагай нас, Діво Маріє", благали опіки, помочі, благодаті і віддали себе під покров всемогучої Володарки неба і землі. На залі святково відчувається важливість хвилини. Представила Любу Дармограй, організаційну референтку, вона виголосила реферат „Дар Хрещення. Вплив на державу і нарід". Реферат обіймає три підрозділи: Україна дохристиянська, постать Володимира Великого, Акт хрищення — історичні наслідки. Він був поясненням до прозірок, які слідували після реферату. Іванна Мачай, культосвітня референтка висвітлювала і пояснювала прозірки „Рукописи княжої доби". Упорядкувала д-р Дарія Маркусь. Прозірки перенесли духовно в Україну. В захопленні глядачі вдивлялися в минуле, яке охоплювало три аспекти: могутність держави, піднесення освіти, розвиток культури і архітектурні пам'ятки 12-13-го століть. Останньою точкою була доповідь Наталії Мітрінги, пресової референтки 1-го Відділу „Тисячоліття Хрищення України, вагомість, відповідальність". Тонкістю щирого патріотизму глибокого відчуття звернула вона увагу на відповідальність, покладену на нас приналежністю до української нації. Нам треба йти на прю із сильними і великими нашими ворогами. Нам треба жити, працювати по лінії національних інтересів, пропагувати, обороняти наші права всюди і все, як амбасадори-емігранти поневоленої України, змагати до самобутности. Присутні вслухувалися уважно, вдумливо, відживляли зболіле серце і втомлену душу величчю, вагомістю дії Хрищення України. Доповідь закінчила молитвою власного авторства.

Голова попросила присутніх до приготованого прийняття.

Наталія Мітрінга,
пресова референтка

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — „Краковія" СК — 1:1

В 7-ій рунді розгривок І-ої дивізії Ґарден Стейт ліґи, що відбулися в неділю, 30-го жовтня ц.р., „Ч. Січ" закінчила змагання ремісовим вислідом 1:1. Суперником українських футболістів був сильний польський клюб з міста Валінґтон, в складі якого, як і в інших польських дружинах, виступають заавансовані, новоприбулі футболісти з Польщі.

Звітова зустріч пройшла на вищому рівні. Обидві дружини не тільки показали гарну гру, але й виявили непересічну завзятість та велику волю до перемоги. І все таки перемоги не довелося здобути жодному із суперників. Перша половина закінчилася 0:0. Лише після перерви в 76-ій хвилині нападові „Краковії" вдалося успішно закінчити швидку акцію, з якої вони здобули ведення 1:0. Після цього голя „Січовики" накинули швидше темпо і вже в 80-ій хвилині мали можливість вирівняти вислід, коли близько під воротами гостей їх оборонець „підкосив" готового до стрілу напасника господарів. Одначе судля чомусь не призначив належного карного стрілу. Кілька хвилин пізніше повторилася ідентична ситуація на карному полі „Краковії" і цим разом судля зарядив карний стріл, з якого Вілліямс вирівняв вислід — 1:1. В кінцевій фазі цих емоційних змагань наш напад провів це кілька гарних акцій в підворіття поляків, але їх згущена оборона і воротар успішно ліквідували усі небезпеки і цим втримали цей ремісовий вислід зустрічі.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Куцина, Ромійо, Науменко, Дворський, Д. Брієнза, Р. Брієнза, А. Бакун, Торій, Я. Твардовський, Вілліямс. Провідник Маріян Хамуляк.

Жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" розпочала сезон

В суботу, 29-го жовтня, в місті Лівінгстоні, Н. Дж., відбувся І-ий офіційний відбиванковий турнір ЮСВБА в якому українців репрезентувала жіноча дружина „Ч. Січі". Згідно з вислідами, „Ч. Січ" на усіх шість дружин з Ню Джерзі і Ню Йорку зайняла друге місце. В змаганнях круговою системою „Ч. Січ" перемогла: Лівінгстон „Стрікс" ВК — 15:7, 15:12, „Джерзі Ґлоуб" ВК — 15:8, 15:9, ремісувала з клюбами — „Скайвокерс" — 15:13, 11:15, та Персипені ВК — 13:15, 15:8, програла з Пам. ВК — 14:16, 8:15.

В кінцевому підсумку перші три місця зайняли: Пам. ВК, „Ч. Січ", Скайвокерс, Н. Й.

Р. Матківська у дружині чемпіонів

Продовжуються тенісові ігри чемпіонату середніх шкіл Ню Джерзі, в яких бере участь чолова тенісистка „Ч. Січі", чемпіонка жіночої групи УСЦАК Роксана Матківська. В дорозі до стейтового фіналу Роксана елімінувала: Кейсі Сіґел з Пінґрі — 5:7, 7:5, 6:4, Ненсі Бирч з Ґейтвей — 6:0, 6:1 і в півфіналі Шейн Клайн з Вест Віндзор, 6:2, 6:0.

У вівторок, 1-го листопада, жіноча тенісова дружина школи Миллбирн здобула чемпіонат публічних шкіл північного Ню Джерзі, перемагаючи дружину школи Марлборо вислідом 4:1, а у четвер, 3-го листопада, ця школа, на чолі з Р. Матківською, перемогла дружину школи Сейнт Джан Віянні вислідом 5:0 і тим самим стала чемпіоном всіх шкільних груп.

(от)

УСК Ню Йорк — Вайт Плейнс СК — 1:0

Другу за порядком перемогу, цим разом з клюбом Вайт Плейнс, в неділю, 30-го жовтня, І-ша дружина УСК Ню Йорк, здобула на виїзді мінімальним вислідом — 1:0. В цих змаганнях за чемпіонат ІІІ-ої дивізії Космополітальної Ліґи наші футболісти ввесь час три мали ініціятиву, завдяки якій створили ряд критичних ситуацій під воротами господарів, завдаючи обороні та їх воротареві багато праці. Не зважаючи на можливості відкрити конто ґолів до перерви вислід залишився безворітним. Швидко після перерви напад УСК провів гарну акцію, в якій під воротами оборонець Вайт Плейнс відбив м'яч поза площу змагань. Суддя призначив кутовий викоп, що його вдало виконав Сантос і в свою чергу Нюгоф ефектовно вмістив м'яч в сітку воріт господарів. Після цього ґоля господарі почали гострішу гру, яка, одначе, не принесла їм бажаного успіху. Наші футболісти в більшості володіли м'ячем, завдяки чому вдержали цей переможний вислід до кінцевого суддівського свистка.

Після тієї перемоги наша дружина зміцнила свою позицію в першій п'ятці показника табелі ігор ІІІ-ої дивізії „синіх".

Склад УСК: Антонійо, Нюгоф, Олівера, Алвес, Коваленко, Аяла, Д. Сантос, Машадо, Мина, Караско, Г. Сантос, Зіл, Соловейко, Сабальякас, Р. Сантос. Провідник Степан Коваленко.

С.К.

В Рейк'явіку продовжуються ігри за шаховий чемпіонат світу

В 3-му етапі ігор за шахову Чашу світу, після 13-ої рунди ведуть колишній чемпіон світу Михайло Таль з Латвії, трикратний чемпіон СССР Олександер Білявський з України і Яан Ельвест з Естонії, усі досі здобули по 7½ точки. В останній зустрічі одначе Таль і Ельвест закінчили ремісами відповідно із Спаським і Портішом і таким чином випередили Білявського на півточки. Білявський має закінчити гру з Каспаровим, від висліду якої залежить чи цей український шахіст дальше із названими вище очолюватиме показник табелі ігор цього турніру. Каспаров (СССР) і ґросмайстер з Голляндії Ян Тімман мають досі по 7 точок. Дальші місця займають: Соколов, Нанн, Гяртарсон — по 7, Сакс — 6½, Спілмен, Ніколіч, Корчной — по — 6, Андерсон — 5½, Ріблі — 5½, Спаський — 5, Портіш — 4½, Петерсон — 3½.

Київ „Сокіл" — Свердловськ „Автомобіліст" — 6:3
Київ „Сокіл" — Челябінськ „Трактор" — 3:2

Ці гокейові змагання за чемпіонат вищої гокейової ліґи СССР українські гокеїсти відбули на виїзді на Уралі. В обидвох змаганнях „Сокіл" здобув перемоги, завдяки яким висунувся на шосте місце в показнику табелі ігор на усіх 14. У складі „Сокола" виступають: Шундров, Михоник, Ширяєв, Лубін, Овчинников, Горбушин, Годинюк, Доніка, Ботвинко, Малков, Лукіянов, Шастін, Христич, Рощин, Наріманов, Синьков, Найда, Шахрай.

Другою гокейовою дружиною, що виступає в цій лізі, є Харків „Динамо", новик в тій клясі. Досі харків'яни мають на своєму конті тільки чотири точки і займають в табелі останнє місце. В складі тієї дружини змагаються: Васильєв, Глущенков, Хоменко, Печенєв, Михальченко, Любкін, Трасеух, Єршов, Фуников, Повечеровський, Буценко, Коржилов, Литвиненко, Варивончик, Чорний Юнусов.

Вершок показника табелі ігор після 15 змагань:

	Точок	Голів
Москва „Крила Рад"	22	63:37
Москва „Динамо"	22	55:32
Москва „Спартак"	20	54:36
С-ськ „Автомоб."	20	53:49
ЦСКА (Сов. Армія)	19	65:40
Київ „Сокіл"	19	54:41
В-ськ „Хімік"	19	44:38

Дальші місця займають: „Трактор" (19), Рига „Динамо" (17), Ярославль „Торпедо" (13), Мінськ „Динамо" (8), Ленінград СКА (7), Горкий „Торпедо" (6) і Харків „Динамо" (4).

(от)

Допомагаємо у відбудові церков Лемківщини

Ласкава судьба удостоїла нас пережити в цьому році 1000-ліття епохальної події в Києві на Дніпрі, яка назавжди зв'язала наш нарід з християнським світом. Ми вирішили гідно відзначити ці роковини. Створено комітети у відповідному єрархічному відношенні, щоб репрезентативно, перед цілим світом відсвяткувати цей монументальний для нас рік. Святкування прибрали різних форм — від величавих мистецьких концертів через здвиги, маніфестації, паломництва, до вибагливих бенкетів у люксусових приміщеннях американських метрополій.

У контраст такому підходові ми, членки 119-го Відділу Союзу Українок Америки в Йонкерсі, Н. Й., вибрали діяметрально різний підхід, щоб звеличити пам'ять про славне Тисячоліття. Ми вирішили придбати фонди на відбудову зруйнованих церков на Лемківщині. У минулому місяці ми мали змогу гостити о. Богдана Праха, молодого священика з Польщі, який приїхав на відвідини до Америки. Отець Богдан — лемко, батьки якого повернулися на Лемківщину з примусового переселення на західні землі Польщі в 1947-1948 роках, народився вже у рідних Горлицях. Від наймолодших років життя зародилося в нього бажання пізнати історію і долю рідних земель і народу та присвятити своє життя служінню йому. Він закінчив два факультети: богословський та філософічний у ділянці історії. Тепер має намір зробити докторат у Люблінському католицькому університеті, на що потрібно ще два роки серйозної праці.

І так, наскоро влаштували ми в неділю, 16-го жовтня, зустріч громадянства в Йонкерсі з отцем Богданом, щоб із автентичного джерела довідатися про сьогоднішнє становище на Лемківщині, зокрема про стан залишених там наших церков. Отець Богдан пішки переміряв Лемківщину вздовж і впоперек, фотографуючи та фільмуючи цікаві об'єкти. Побачили ми збірку прозірок, якими прикро та болюче пересувалися перед нашими очима образи країни, знищеної немов татарськими нападами. Ледве чіткі дороговкази ведуть зарослими дорогами туди, де колись були більші й менші села, де плило буйне життя, зосереджене при церкві, де дзвінко лунали дзвони у радісний день празника. Сьогодні там пустка та тишина, тільки птаство виспівує в коронах високих 40-річних дерев, що стоять німими свідками заподіяного горя. Села спалені, не існують, але стоять одинцем на їхніх руїнах навпіврозвалені церкви, дзвіниці, де-не-де похилений придорожний хрест або капличка. Десятки років забуття й занедбання доконали невблаганого знищення.

Поставив собі отець Богдан завдання рятувати ці майже втрачені надбання культури народу. Деякі з тих церков сягають багато століть назад і являють собою справжні скарби старинної архітектури. Наша молодь у Польщі організує охочих студентів, які у вакаційному часі, в дуже невідрадних обставинах пробують майже „голими руками" дещо реставрувати. Та брак фінансових засобів давить молодечий ентузіязм, бо будівельні матеріяли там незмірно дорогі, а то й не до набуття. Треба їх добувати всякими можливими засобами. Тут з нагоди 1000-ліття християнства в Україні заініціювали ми скромну допомогову акцію.

У неділю, 16-го жовтня, заля церкви св. Михаїла вщерть виповнилася людьми доброї волі. Слухаючи слів отця Богдана, присутні, мабуть, самі ступали зарослими дорогами, надіючися, що ось за наступним закрутом завидніє рідне село, рідна хата. Ми переживали чарівні хвилини.

Наш заклик допомогти отцеві Богданові у його задумах віднови церков на Лемківщині знайшов щедрий відгук. Дослівно протягом не більш як 20-ти хвилин збірка принесла 1,100 дол., які під звуки оплесків передано на руки отця Богдана для рідної Лемківщини, бажаючи найкращих успіхів у праці.

Та незбагнуті Божі присуди: може й декому з нас пощастить колись відвідати якусь відбудовану лемківську церкву!

О. Руденська